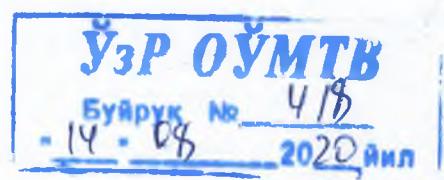

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги

5210204 – Психология (оила психологияси) бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети.

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, професионал таълим йўналишлари бўйича ўкув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 202_ йил «14» 08 даги 3 - сонли йигилишида маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 202_ йил «14» 08 даги 418 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРӢЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаби 210 000 – Социология ва психология таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий хужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабини расмий чоп этиш хуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

бет

T/p

1.	5210204– <i>Психология (оила психологияси)</i> бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи	4
1.1.	Кўлланиш соҳаси	4
1.1.1.	5210204– <i>Психология (оила психологияси)</i> таълим йўналиши Малака талабининг кўлланилиши.....	4
1.1.2.	Малака талабларининг асосий 4 фойдаланувчилари.....	
1.2.	5210204– <i>Психология (оила психологияси)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи	4
1.2.1.	5210204– <i>Психология (оила психологияси)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари.....	4
1.2.2.	5210204– <i>Психология (оила психологияси)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари.....	5
1.2.3.	5210204– <i>Психология (оила психологияси)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4.	5210204– <i>Психология (оила психологияси)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.....	5
2.	5210204– <i>Психология (оила психологияси)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига кўйиладиган 8 талаблар.....	8
2.1.	Умумий компетенциялар.....	8
2.2.	Касбий компетенциялар.....	8
3.	5210204– <i>Психология (оила психологияси)</i> бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фан дастурлари мазмунига кўйиладиган умумий талаблар.....	9
3.1.	5210204– <i>Психология (оила психологияси)</i> бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фанлар дастурларига кўйиладиган умумий талаблар.....	8
3.2.	5210204– <i>Психология (оила психологияси)</i> бакалавриат таълим йўналиши ўкув режасидаги юклама ҳажми	9
	Библиографик маълумотлар.....	11

1. 5210204 – Психология (оила психологияси) бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи

5210204 – Психология (оила психологияси) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар гайёрлаш кундузги, кечки ва сиртқи таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Кундузги гаълимда бакалавриат дастурининг меъёрий муддати 4 йил.

1.1. Кўлланиш соҳаси.

1.1.1. 5210204 – Психология (оила психологияси) таълим йўналиши Малака талабининг кўлланилиши.

Малака талаби 5210204 – Психология (оила психологияси) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур таълим йўналиш бўйича малака талаблари, ўкув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўкув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўкув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;
- таълим йўналишининг ўкув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;
- бакалавриат битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;
- .. таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;
- олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;
- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;
- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;
- олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган абитуриентлар, уларнинг отоналари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 5210204 – Психология (оила психологияси) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи.

1.2.1. 5210204 – Психология (оила психологияси) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5210204 – Психология (оила психологияси) – социология ва психология соҳасидаги йўналиш бўлиб, мактабгача таълим, умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълимининг давлат ва нодавлат муассасаларида; оммавий ахборот воситалари, давлат ва маҳаллий бошқаруви органлари, хусусий психологик хизмат кўрсатиш марказларида психологик ёрдам кўрсатиш; Ўкувчиларни касб-хунарга йўналтириш ва психологик-педагогик республика ташхис маркази психодиагностик тадбирлар уюштириш; ўзини ўзи бошқариш органлари, Махалла ва оиласи кўллаб-куватлаш вазирлиги тасарруфидаги муассасаларда; реабилитация марказларида, Хотин-кизлар маслаҳат марказларида психологик ёрдам кўрсатиш билан боғлиқ комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларининг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришлар муайян таълим йўналишиларининг малака талаблари ва ўкув режсаларини ишлаб чиқшида ҳисобга олинини назарда тутилади.

1.2.2. 5210204– Психология (оила психологияси) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

–корхона, ташкилот ва муассасаларда психологик ёрда кўрсатиш; таълим мухитида психологик тадбирларни ташкил этиш ва уни амалга ошириш, мактабгача таълим муассасалари тарбияланувчилари, умумий ўрта таълим мактаблари ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими муассасалари ўқитувчилари, ўкувчилари ҳамда ходимлари, реабилитация ва психологик хизмат марказларида психолог;

–Ўкувчиларни касб-хунарга йўналтириш психологик-педагогик республика ташхис маркази ва унинг худудий бўлимларида психолог, методист;

–Маҳалла ва оиласи қўллаб-қувватлаш вазирлиги тасарруфидаги ташкилот ва муассасаларда психолог-мутахассис;

–Республикадаги ихтисослаштирилган социал мослашув, реабилитация ва психопрофилактика марказларида психолог-мутахассис;

–психология соҳасида илмий ва амалий тадқиқот, назарий ва амалий таҳлил, моделлаштиришни амалга ошириш жараёнлари;

–хусусий психологик хизмат кўрсатиш марказларида психолог;

–психологик жараёнлар ва ҳодисаларни, шахснинг индивидуал-психологик хусусиятлари ва кўрсаткичларининг таҳлили жараёнлари;

–аҳолига психологик хизмат кўрсатиш марказлари фаолиятини ташкил этиш; ҳарбий ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларда психологик ёрдам кўрсатиш;

–кадрларни танлаш ва улар фаолиятини психологик ташкил этиш; психодиагностик, психологик маслаҳат, психокоррекцион, психопрофилактик, психологик маърифат тадбирлари ва психология ихтисослиги бўйича илмий-тадқиқот жараёнлари.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришлар муайян таълим йўналишиларининг малака талаблари ва ўқув режсаларини ишлаб чиқшида ҳисобга олинини назарда тутилади.

1.2.3. 5210204– Психология (оила психологияси) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- илмий-тадқиқот;
- ташкилий-бошқарув;
- маънавий-маърифий;
- лойиҳавий;
- педагогик ;
- турли хизматлар кўрсатши.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Бакалавр тайёрланадиган касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. 5210204– Психология (оила психологияси) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.

5210204 – Психология (оила психологияси) таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир болиши лозим:

Илмий-тадқиқот фаолиятида

–илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда психологик мавзуларга оид тадқиқотларда иширок этиши;

–интернет тармогида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда кидириш ва топиш;

–психологияга оид илмий тұпламлар, маҳаллий ва чет-эл илмий тадқиқот ютуқларини үрганиш;

–касбий фаолият объекти йўналишига мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар, ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини үрганиш;

–илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда экспериментал тадқиқотлар ўтказиш, уларнинг натижаларига ишлов бериш, баҳолаш ва бошқа касбий фаолият турларини бажариш;

–илмий ҳисоботлар ва тушунтириш хатларини ишлаб чиқиш;

–ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиш, реферат ва библиографияларни тузиш;

–илмий семинарлар, илмий-амалий конференциялар ишида иштирок этиш;

–илмий-амалий журналларга мақолалар тайёрлаш;

–илмий-тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш; соҳа адабиётлари экспертизасини амалга ошириш;

–психология фани соҳасига доир илмий-тадқиқотлар бўйича хорижий ва маҳаллий тажрибаларни уйгунлаштириш;

–маълумотларни жамлайди, қайта тайёрлайди, мавзу бўйича илмий маълумотларни тизимли таҳлил қилиш;

–тадқиқот натижалари ва ишланмаларини татбиқ этиш;

–илмий-тадқиқот натижаларини амалиётга қўллаш **қобилиятларига эга бўлиши керак**.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида

–ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиш ва татбиқ қилиш;

–ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш;

–замонавий ахборот технологиялар тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ва механизmlарини ишлаб чиқиш;

–атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;

–психологик тадқиқотлари ечимларини амалиётга татбиқ этиш;

–ишлаб чиқариш жараёнларида психологик фаолиятини бошқариш;

–фирклар ҳар хил бўлган шароитда бошқарув қарорини қабул қилиш;

–корхоналар ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;

–бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширган ишининг натижаларини баҳолаш;

–ишлаб чиқариш жараёнларининг атроф-муҳит муҳофazаси, ёнғин, техника ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мослигини мониторинг қилиш **қобилиятларига эга бўлиши керак**.

Маънавий-маърифий фаолиятида

–ташкilot, корхона, муассаса ва маҳаллий ўз-ўзини бошқариш ташкilotларининг таклиф ва талаблари асосида психологик маърифат тадбирларини ташкил этиш;

–маҳаллий матбуот, илмий-оммабоп телерадио эшилтириш ва кўрсатувларда психологик материаллар билан иштирок этиш **қобилиятларига эгабўлиши лозим**.

Лойиҳавий фаолиятда:

– жорий ва даврий кўрсаткичлар нисбати таҳлили ва зарур ресурсларни хисобга олган ҳолда уни оптималлаштириш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқиш, лойиҳавий

фаолиятнинг мониторинги учун маълумотлар базаси яратиш;

– тадқиқот, аналитик ва консалтинг лойиҳа фаолиятини амалга ошириш учун методик инструментарийлар, меъёрий ҳужжатлар, информацион маълумотлар ишлаб чиқишида қатнашиш;

– психологик кўрсаткичлар, жараён ва муносабатларни диагностика қилиш, баҳолаш, такомиллаштириш бўйича тадқиқотлар ташкил этиш ва ўтказишида иштирок этиш;

– фан соҳасидаги хорижий лойиҳаларда иштирок этиш;

– психология йўналишлари бўйича лойиҳалар ишлаб чиқиш, уларни амалга ошириш, тадқиқот натижаларини тарқатишида иштирок этиш **қобилиятларига эга бўлиши лозим**.

Педагогик фаолиятида (умумий ўрта ва ўрта маҳсус, қасб-хунар таълими тизимида):

–таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўкув фанлари бўйича назарий машғулотларни ташкил этиш ва ўтказиши;

–замонавий информацион ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ноанъанавий ўкув машғулотларини ишлаб чиқиш ва ўтказиши;

–ўқитилаётган фанлар бўйича дарсларни ўтказиши учун зарур бўлган ўкув-методик ҳужжатларни шакллантириш ва тузиши;

–ўқитилаётган фан бўйича машғулотларни ўтказиши учун ўқитишнинг техник воситаларини ишлаб чиқиш ва улардан фойдаланиши;

–мустакил таълим ва ижодий қидирав натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва шакллар жабҳаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориши;

–таълим соҳасида хорижий таълим тажрибаларини жорий этиши лозим;

–таълим муассасасида психологик хизматни ташкил этиши;

–ўқитувчилар жамоаси ва ўкувчилар гурухларида психодиагностик, психопрофлактик, психокоррекциялаш ва психологик маърифат йўналишида тадбирларни ташкил этиши ва ўтказиши;

–ўқитувчи ва ўкувчиларнинг индивидуал психологик хусусиятларини ривожлантириш бўйича маслаҳатлар бериши ва тавсиялар ишлаб чиқиш;

–педагогик жамоадаги зиддиятлар, низоларни бартараф этиши ва ҳамкорлик мухитини шакллантириш бўйича психологик тавсиялар ишлаб чиқиш **қобилиятларига эга бўлиши керак**.

Турли хизматлар кўрсатиши фаолиятида:

– пуллик психологик хизматларини ташкил этиши ва амалга ошириши;

– фуқаролар ичидан индивидуал психологик ёрдамга муҳтож кишиларга пуллик хизмат кўрсатишини қобилиятига;

– шахснинг индивидуал фаолияти, оиласириш ва шахслараро муносабатлари билан боғлиқ муаммоларни психологик ҳал этиши кўнгина ва маликаларига;

– болаларнинг шахсий камолоти билан боғлиқ муаммолар юзасидан психологик маслаҳатлар бериши қобилиятига;

– оиласириш психологик маслаҳат ва психотерапияси ва социал-психологик тренинг курслари ишлаб чиқиш ва психологик ёрдамга муҳтож оиласириш муаммоларини ечиш қобилиятига;

– бола, катта ёшдагилар ва ақлий тараққиёт ҳолатини аниқлашга зарурат сезган шахсларга психодиагностик ва психологик маслаҳат ёрдам кўрсатиши;

– фуқароларнинг шахсий муаммоларини психологик маслаҳатдан жиҳатдан ечишга кўмаклашиш;

– психологик хизмат кўрсатиши бўйича лойиҳавий ва дастурий ҳужжатларни ишлаб

чикиш;

- йўналишига мос мавзулардаги лойиҳалар, манбалар, адабиётлар, электрон видео ва аудио маҳсулотларни экспертиза қилиш;
- ихтисосликка мос соҳалар бўйича консалтинг хизматларини кўрсатиш қобилиятига эга бўлиш;
- ташкилот ва муассасаларда буюртма асосида психологик тадқиқотлар ташкил этиш;
- турли психологик хизмат соҳаларида хорижий тажрибаларини жорий қилиш қобилияtlariga эга бўлиши керак.

2. 5210204–Психология (оила психологияси) таълим йўиалиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий-иктисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;
- ахборот технологияларини касбий фаолиятида қўллай билиши, ахборотларни югиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усусларини эгаллаган бўлиши, фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;
- соглом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўгрисида тассаввурга эга бўлиш.

2.2. Касбий компетенциялар:

- меъёрий-хуқуқий ҳужжатларни излаш, таҳлил қилиш ва улардан касбий фаолиятида фойдаланиш кўникмаларига эга бўлиш;
- шахс психологиясининг асосий қонуняйтлари, тадқиқот тамойиллари ва усусларини билиш;
- шахс, гуруҳ ва жамоа психологик табиатини шартловчи жиҳатлар, холатлар, хусусиятлар ва механизmlарни билиш;
- психологик экспериментни ташкил этиш ва ўтказиш, методикаларини танлаш ва қўллаш малакасига эга бўлиши;
- шахснинг мотивацияси соҳаси, эмоционал-иродавий соҳаси, когнитив соҳасига кўра экспериментларни ташкил эта олиш кўнимасига эга бўлиш;
- психологик тадқиқот методлари ва методикаларини саралаш, уларни татбиқ қилиш ва натижаларини талқин этиш кўникмаларига эга бўлиш;
- психодиагностика методикалари ишлаб чиқиш, мослаштириш ва татбиқ қилиш кўнимасига эга бўлиш;
- психодиагностика методикаларини татбиқ қилиш, натижаларни қайта ишлашда миқдор ҳамда сифат таҳлил усусларини қўллаш кўникмасига эга бўлиш;
- психологик текширув ва тадқиқот натижаларига кўра диагноз қўйиш ва тавсиялар ишлаб чиқиш кўникмасига эга бўлиш;

- корхона, ташкилот ва муассасалардаги жамоаларнинг психологик хусусиятларини баҳолаш ва улар социал-психологик тавсифномасини ишлаб чиқиши билиш;
- социал-психологик тренингни ташкил қилиш ва унинг ўтказиш технологиясини татбиқ қилишни билиш;
  - психологик тренинг дастурларининг ишлаб чиқиш ва жорий этишни билиши;
  - пациент ва клиентларнинг хусусиятига кўра психологик консультация ва психокоррекция тадбирларини ташкил қилишни билиш;
  - психология муаммолари доирасида лойиҳалар, бизнес-режалар ва шартномаларни шакллантириш ҳамда бошқариш, ижрочилар фаолиятини мувофиқлаштириш кўникмаларига эга бўлиш;
  - оиласарнинг психологик хусусиятларини таҳлил қилиш усулларини кўллашни билиш;
  - оиласавий психологик консультация ва психотерапия ташкил қилиш ва ўтказиш технологиясини кўллай олиш кўникмасига эга бўлиш;
  - оиласавий билан боғлиқ кескин вазиятларда экстрен психологик ёрдам кўрсатиш ташкил қилиш кўникмасига эга бўлиш;
  - оила психологиясига доир тавсиялар ва услубий кўрсатмалар ишлаб чикиш кўникмаларига эга бўлиш;
  - деструктив хулқ-авторлилар, тараккӣётдан ортда қолган болалар билан психологик ривожлантириш тренингларини ташкил этиш кўникмасига эга бўлиши;
  - психологик тадқиқот методлари ва методикалари, психологик тренинг ва консультацияни ташкил этиш технологиялари бўйича маълумотлар базасини шакллантириш кўникмасига эга бўлиш;

3. 5210204– Психология (оила психологияси) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.1. 5210204– Психология (оила психологияси) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи ҳамда касбий компетенцияларига қўйиладиган талабларга мувофиқ, талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаштириши, амалиётларни ўтиши ва натижада касбий фаолиятида зарур билим, кўникма ва малака компетенцияларини эгаллашини таъминловчи мазмунда ишлаб чиқилади.

Ўқув режаси кредит-модуль тизими асосида шакллантирилади. Бунда ўқув жараёни графиги, ҳафталар кесимида ўқиш вакти, аттестациялар, амалиётлар, татиллар, семестрлар бўйича ўтиладиган “Табиий-илмий ва гуманитар фанлар”, “Умумкасбий фанлар”, “Ихтисослик фанлар”, машғулотлар турлари, ажратилган соатлар, кредитлар, фанлар коди, Давлат аттестацияси ва бошқалар кўрсатилади.

Ўқув режаларга киритиладиган мажбурий ва танлов фанлар турдош олий таълим мусассасалар билан ҳамкорликда таянч олий таълим мусассасалари томонидан белгиланади.

3.2. 5210204– Психология (оила психологияси) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажralган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг

энг юкори ҳажми ҳафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Үқишининг меъёрий муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўкув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўкув даврининг умумий ҳажми қуидагича тақсимланиши мақсадга мувофиқ:

Ўқув даврлари	Кундузги таълим шакли учун*	Кечки таълим шакли учун*	Сиртқи шакли таълим учун*
Назарий ва амалий таълим*	40-60%	40-60%	40-60%
Шу жумладан, мустақил таълим	-	15-35%	25-45%
Аттестация	6-8%	6-8%	6-8%
Таътил	10-30%	10-30%	10-30%
Малакавий амалиёт	15-30%	15-30%	15-30%
Битирув малакавий иши	2-3%	2-10%	2-10%

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гурӯҳ Т 55

ОҚС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, таълим йўналиши, касбий фаолият обьекти, касбий фаолият соҳаси, бакалавриатнинг асосий ўкув режа ва фан дастурлари, профиль, уқиб-ўрганиш натижалари, ўкув даври менежмент, тармоқлар ва соҳалар, малака талаблари, бакалавриатнинг ўкув жараёни, сифатни баҳолаш ва назорати, мустақил таълим, ишлаб чиқариш, ташкилий-бошқарув фаолияти, малака амалиёти, битирув малакавий иши, давлат аттестацияси, ўкув фанлари блоки, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, бошқарув жараёни, ишлаб чиқариш, лойиҳалаш, илмий тадқиқот жараёни. психика, эволюция, эксперимент, кузатиш, тест, онг, шахс, психоанализ, гештальт психология, когнитив психология, ички регуляция, мотив, мотивация, қадриятлар, установка, қизиқишилар, эмоция, ҳиссиёт, ирода, иродавий актлар, сезги, сезги чегараси, сезги қонуниятлари, сезги хусусиятлари, идрок, идрок хусусиятлари, хотира, тафаккур, шахслараро муносабат, тренинг, социал-психологик тренинг, оила психологияси, оилавий психологик маслаҳат, ота-оналик психологияси, оила психотерапияси, деструктив хулқ, психогенетика.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий кадрлар истемолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Ўзбекистон Миллий университети

Ректор

А.Марахимов

202_ йил « 12 » 08

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта максус таълим
вазирлиги хузуридаги Олий
таълим министри ривожлантириш
тадқиқотлари ва илғор
технологияларни татбиқ этиш
маркази

Директор

З.Х.Хакимов

М.Ў.

Ўкувчиларни касб-хунарга
йўналтириш психологик-педагогик
республика ташхис маркази

Директор

Л.Р.Гайнутдинова

202_ йил « 14 » 08

Тошкент давлат педагогика
университети

Ректор

А.Ю.Умаров

"Clinik Pro" тиббиёт маркази

Бош врач

М.Г.Мухамедова

202_ йил « 14 » 08

М.Ў.

Ижодий гурух раиси ва аъзолари
Ижодий гурух раиси ва ўринбосари

Ижодий гурух раиси	А.Аскаров	Ижтимоий психология фанлар факультети декани
Ижодий гурух раиси ўринбосари	Д.Мухамедова	Психология кафедраси мудири

Ижодий гурух аъзолари

T/p	Ўқув фанлари (курслар)и нинг номи	Ф.И.Ш., лавозими, илмий даражаси ва увони
2.00	Умумкасбий фанлар	
2.01	Умумий психология	Муллабоева Н.М., психол.ф.н., доцент
2.02	Экспериментал психология ва практикум	Долимова Н.М., психол.ф.н., доцент
2.03	Умумий психодиагностика	Муллабоева Н.М., Карамян М.Х., Расулов А.И. психология кафедраси доцентлари
2.04	Психология тарихи	Фозиева Ф.Э., PhD
2.05	Социал психология	Абдусаматов Ҳ.У. PhD
2.06	Психологик тренинг асослари	Расулов А.И. п.ф.д, доцент
2.08	Психологик консультация ва психокоррекция	Ильхамова Д.И.-п.ф.н., доцент Рахимова И.И. PhD, доцент
2.09	Педагогик психология ва психологиянинг ўқитиш методикаси	Муллабоева Н.М., п..ф.н., доцент
2.10	Клиник психология	Ильхамова Д.И.-п.ф.н., доцент
2.11	Психологик тадқиқот натижаларини қайта ишлаш методлари ва технологиялари	Карамян М.Х.-п.ф.д., доцент Мавланов М.-п.ф.н., доцент
3.00	Ихтисослик фанлари	
3.01	Таълим муассасаларда психологик хизмат	Курратуллаева Р.Б.
3.02	Меҳнат ва мухандислик психологияси	Мухамедова п.ф.д, проф. Мажидова Н.М., п.ф.н., доцент
3.03	Экстремал вазиятларда психологик хизмат	Курратуллаева Р.Б.п.ф.н, доце
3.04	Юридик психология	Руҳиева Ҳ.А. п.ф.н., проф.
3.05	Бошқарув ва ижтимоий соҳаларда психологик хизмат	Мухамедова Д.Г, п.ф.д, проф. Шамсиев У.Б, п.ф.д., доцент

Илова

**5210204 –Психология (оила психологияси) йўалиши бўйича
таълим дастурининг тузилиши**

T/p	Ўқув блоклари, фанлар ва фаолият турларининг номлари	Умумий юкламанинг ҳажми, соатларда
	Табиий-илмий ва гуманитар фанлар	1020
ОМТВ205	Олий математика	150
UYTB104	Ўзбекистоннинг энг янги тарихи	120
FALB204	Фалсафа	120
URTB104	Ўзбек (рус) тили	120
XJTB106	Хорижий тил	180
UTSB203	Ўзбек тилини соҳада кўлланилиши	90
JTSB102	Жисмоний тарбия ва спорт	60
RATB206	Ракамли ва ахборот технологиялари	180
	Умумкасбий фанлар	3270
UMPB136	Умумий психология	960
EKPB114	Экспериментал психология ва практикум	540
UPDB206	Умумий психодиагностика	180
PITB108	Психология тарихи	240
SOPB107	Социал психология	210
PTAB306	Психологик тренинг асослари	180
PKPB 307	Психологик консультация ва психокоррекция	210
UPKB306	Умумий педагогика	180
PPPB307	Педагогик психология ва психологиянинг ўқитиш методикаси	210
KLPB305	Клиник психология	150
PTNB207	Психологик тадқиқот натижаларини қайта ишлаш методлари ва технологиялари	210
3.00	Ихтисослик фанлари	1440
OIPB408	Психогенетика	240
OPXB405	Оиласга психологик хизмат кўрсатиш	150
OOPB405	Деструктив хулқ психологияси	150
OTTB304	Оиласвий тизимнинг тадқиқ этиш методлари	120
OPNB305	Оиласвий маслаҳат практикуми	150
3.06.	Танлов фанлари	600
4.00	Қўшимча фанлар	480
	Жами	6180
	Малакавий амалиёт	570
	Якуний давлат аттестацияси	450
	Жами	1020
	Хаммаси	7200

Ўқув ишлари бўйича проректор

Ш.Тошматов

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
бакалавриат таълим йўналишлари (магистратура мутахассисликлари) учун янгидан яратиладиган
малака талабларига киритиладиган кадлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши (магистратура
мутахассислиги) битирувчилари касбий
фаолиятларига кўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

Визирлик (идора)нинг ташкилот (корхона)лари учун каар тайёрланадиган бакалавриат таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги)		Таълим йўналиши учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадлар истеъмолчиларининг бакалавр мутахассислиги битирувчилари касбий фаолиятларига кўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик) талаблари
шифри	номи	
5210204	Психология: оила психологияси	<ul style="list-style-type: none"> - давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий-интиқодий муаммолар ва жараёнларни мустакил таҳдил кила олиш; - хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид хужжатлар ва ишлар мөнъиятини тушуниши, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши; - ахборот технологияларини касбий фаолиятида фойдалана билиши; - кайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эталонлаб бўлиши, ахборотларни йигиш, сакланиш, карорлар кабул кила олиш; - янги билимларни мустакил эгаллай билиши, ўз устида ишланиш ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил кила олиш; - соглом турмуш тарзи ва унга амал килиш зарурити тўғрисида тассаввурга эга бўлиш; - мезберий-хукукӣ хужжатларни излаш, таҳлия килиши ва улардан касбий фаолиятида фойдаланиш кўнингмаларига эга бўлиш; - шахс психологиясининг асосий қонуниятлари, тадқикот тамоилилари ва усулларини билиши; - шахс, гурух ва жамоа психологик табийатни шартловчи жихатлар, ҳолатлар, ҳусусиятлар ва механизmlарни билиши; - психологик экспериментни ташкил этиши ва ўтказиш, методикаларини ташлаш ва кўллаш маъласига эга бўлиши; - шахснинг мотивацияси соҳаси, эмоционал-иродавий соҳаси, когнитив соҳасига кўрек экспериментларни ташкил эта олиш кўнимасига эга бўлиш; - психологик тадқикот методлари ва методикаларини саралаш, уларни татбик килиши ва натижаларини ташкил этиши кўнингмаларига эга бўлиш; - психологик текширув ва тадқикот боскливларини режалаштириш, психодиагностик даражалари бўйича текширув ва тадқикотни ташкил этиши, психодиагностика натижалари бўйича хуносалар тайёрлашини билиш; - психодиагностика методикаларини ишлаб чикиш, мослаштириш ва татбик килиши кўнимасига эга бўлиш; - психодиагностика методикаларини татбик килиш, натижаларни кайта ишланиша микадоҳамда сифат ташкил усулларини кўллаш кўнимасига эга бўлиш; - психологик текширув ва тадқикот натижаларига кўра диагноз кўйиш ва тавсиялар ишлаб чикиш кўнимасига эга бўлиш; - корхона, ташкилот ва мувассасалардаги жамоаларнинг психологик ҳусусиятларини баҳола ва улар социал-психологик тавсифномасини ишлаб чикишини билиш; - социал-психологик тренингни ташкил килиши ва унинг ўтказиш технологиясини татбик килишини билиш; - психологик тренинг дастурларини ишлаб чикиш ва жорий этишини билиш; - пациент ва клиентларнинг ҳусусиятига кўра психологик консультация ва психокоррекция тадбирларини ташкил килишини билиш; - психология муваммолари доирасида лойиҳаиар, бизнес-режалар ва шартномаларни шакллантириш хамда бошкарни, ижроchnilar faoliyatini konspektiga kўnikmalariiga bўliish; - онлаларнинг психологик ҳусусиятларини таҳлил килиш усулларини кўллашини билиш; - иззоли ва инкизозли онлаларга психологик ёрдам бириш кўнимасига эга бўлиш; - оилавий психологик консультация ва психотерапия ташкил килиши ва ўтказиш технологиясини кўллаш олиш кўнимасига эга бўлиш; - оилавий билан боғлиқ кескин вазиятларда эскертен психологик ёрдам кўrsatiш ташкил килиши кўнимасига эга бўлиш; - оилалар билан психологик маърифат тадбирларини ташкил килиш кўnikmalariiga эга бўлиш; - оила психологигасига доир тавсиялар ва услубий кўrsatmalar ишлаб чикиш кўnikmalariiga эга бўлиш; - деструктив хулиқ-атиорилар, тараккиётдан ортда колган болалар билан психотерапияларни тренингларни ташкил этиши кўнимасига эга бўлиш; - психологик тадқикот методлари ва методикалари, психологик тренинг ва консультацийни ташкил этиши технологияларни бўйича маънумотлар бўзасини шакллантириш кўнимасига эга бўзасини.

Ўқувчиларни касб-хунарга йушаттириш психологик-
педагогик республика ташкил маркази директори

Л.Р.Гайнутдинова

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус қасб-хунар таълим йўналишлари бўйича ўкув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кеңгашнинг “Ижтимоий соҳа ва гуманитар фанлар” ўкув-услубий бирлашмаси мажлисининг
- сон БАЁНИ

“ ” 2020 йил.

Тошкент шаҳри

Қатнашдилар: “Ижтимоий соҳа ва гуманитар фанлар” ўкув-услубий бирлашмасининг 17 аъзоси, ЎзМУ таянч бўлган таълим йўналишлари ва мутахассислари бўйича кенгаш котиби С.Умарова.

Кун тартиби:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва ракамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартағи ПФ-5953-сонли фармонлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича Ўзбекистон Миллий университетида хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўкув режаларини муҳокама қилиш ҳамда уни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

Эшитилди:

1. Г.Рихсиева. – “Ижтимоий соҳа ва гуманитар фанлар” ўкув-услубий бирлашмаси раиси. Ҳурматли мажлис катнашчилари, кун тартибидаги масала бўйича сўзни бирлашма котиби С.Умаровага берсак. Марҳамат.

2. Умарова С. – “Ижтимоий соҳа ва гуманитар фанлар” ўкув услубий бирлашмасининг котиби, доцент. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва ракамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартағи ПФ-5953-сонли фармонлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида университетда тажрибали профессор-ўқитувчилардан иборат ишчи гурух тузилди. Ишчи гурух авзолари томонидан кўйидаги 11 та таълим йўналишлари ва 12 та магистратура мутахассисликлари бўйича кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида Малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чиқилди:

Уларга ишлаб чиқариш ва ИТИларининг мутахассислари, кадрлар буормачилари ва истеъмолчилари, турдош таълим муассасалари билан келишув баённомалари олинган.

Сизлардан тайёрланган таълим соҳаси давлат таълим стандартлари, 11 та таълим йўналишлари ва 12 та магистратура мутахас-сисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режаларини муҳокама килиб, ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришларингизни сўрайман.

Сўзга чиқдилар:

1. В.Топилдиев, ЎзМУ ўкув бўлими бошлиги: университетимиз профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча такомиллаштирилган малака талаблари ҳамда ўкув режалари қўйилган талабларни ўзида тўлигинча акс эттирган ва меъёр талабларига тўлиқ жавоб беради.

Улар олий таълим мутахассисликлари классификаторига мос Социология ва сихология соҳаларида олиб борилаётган ислохотлардан келиб чиқиб, мазкур соҳа бўйича чукур билим ҳамда амалий кўникмаларни бажаришга мўлжалланган. Шунинг учун ишлаб

чиқилган таълим соҳаси давлат таълим стандарти, барча малака талаблари ва ўкув режаларини маъқулайман ва тасдиклаш учун тавсия этаман.

Кафедра мудирлари Д.Мухамедова, Н.Халилова, Д.Арзикулов, З.Қосимовалар хам сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган такомиллаштирилган малака талаблари ҳамда ўкув режалари замонавий талаблар асосида, яъни хорижий таълим муассасалари тажрибалари ва кадрлар истеъмолчиларининг талабларига таяниб тайёрланган, уларда Психологиянинг барча соҳаларидаги ислоҳотлар инобатга олингани деб таъкидладилар.

В.Топилдиев- Ижтимоий фанлар факультети профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча такомиллаштирилган малака талаблари ҳамда ўкув режалари таълим талаблари асосида тузилган, уларда республикамида Психологиянинг барча соҳаларини ривожлантиришда рўй бераётган ислоҳотлар тўлиғинча ўз аксини топган деб ўйлайман.

Шунинг учун муҳокамага қўйилган барча малака талаблари ҳамда ўкув режаларини маъқуллаш ва тасдиклаш учун тавсия этиш керак деб ҳисоблайман.

Шунинг учун муҳокамага қўйилган барча малака талаблари ҳамда ўкув режаларини маъқуллаш ва тасдиклаш учун тавсия этиш керак деб ҳисоблайман.

Юқоридагиларни инобатга олиб, қуидаги такомиллаштирилган малака талаблари ҳамда ўкув режаларини Психология тармоқлари бўйича ўкув методик бирлашмасида кўриб чиқиб, тасдиклаш учун тавсия этишларингизни сўрайман:

1.	Таълим соҳаси	
	Социология ва психология	210000
2.	Таълим йўналиши:	
1.1.	Психология (амалий психология)	5210203
1.2	Психология (оила психологияси)	5210204
1.3	Психология (ёшлар психологияси)	5210205
2.	Мутахассислик:	
2.1	Психология (фаолият турлари бўйича)	5A210201

ЙИҒИЛИШ ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Турдош ОТМ вакиллари ҳамда университет профессор-ўқитувчиларини жалб этган ҳолда Ўзбекистон Миллий университетида ташкил этилган Ижодий гурӯхлар томонидан қайта ишлаб чиқилган 210000-Социология ва психология таълим оҳаси давлат таълим стандарти, 5210203-Психология (амалий психология), 5210204-Психология (оила психологияси), 5210205-Психология (ёшлар психологияси) бакалавриат таълим йўналиши ва уларнинг негизидаги 1 та магистратура мутахассислигининг малака талаблари ҳамда ўкув режалари талаблар асосида ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Ишлаб чиқилган малака талаблари ҳамда ўкув режалари лойиҳасини ўрнатилган тартибда тасдиклаш учун турдош ОТМ ва манбаатдор вазирликлар (идоралар) ва асосий иш берувчи корхоналар экспертизадан ўтказилган (“Келишув баённомалари”, “Келишув далолатномалари” ҳамда мутахассислар “Тақризлари” билан расмийлаштирилган ва малака талабларига илова этилган).

3. Экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва таклифлар малака талаблари ва ўкув режаларинининг охирги лойиҳаларини ишлаб чиқиша инобатга олинган.

3. Ишлаб чиқилган таълим соҳаси давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўкув режаларини ўрнатилган тартибда тасдикка тавсия этилиши учун Вазирлик хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича Мувофиқлаштирувчи кенгаш муҳокамаси таълим этилсин.

Ўкув-услубий бирлашма раиси

Г.Рихсие

Котиба:

С.Умаров

Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети
5210203-Психология: амалий психология, 5210204-Психология: оила психологияси,
5210205-Психология: ёшлар психологияси таълим йўналишлари малака талаблари ва
ўкув режаларини ишлаб чиқувчилар, турдош олий таълим муассасалари ва асосий
кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш.

“ ” 2020 йил

Биз, қуида имзо чекувчилар - Ўзбекистон Миллий университети ректори проф. А.Р.Марахимов, Ўқувчиларни касб-хунарга йўналтириш психологик-педагогик ташхис республика ташхис маркази директори Л.Р.Гайнутдинова, Clinlik Pro тиббиёт маркази бош шифокори М.Г.Мухамедова, Тошкент давлат педагогика университети ректори А.Ю.Умаров, билан биргаликда ЎзМУда ишлаб чиқилган қуидағи бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари ва ўкув режаси мазмуни билан танишиб чиқиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

1. 5210203-Психология: амалий психология
2. 5210204-Психология: оила психологияси.
3. 5210205-Психология: ёшлар психологияси бакалавриат таълим йўналишлари.

Малака талаблари ҳамда ўкув режаларини ишлаб чиқилишида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сон, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сон, 2018 йил 5 июнданги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровлиислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сон, 2019 йил 17 июнданги “2019-2023 йилларда Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида талаб юқори бўлган малакали кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш ва илмий салоҳиятни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4358-сон, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 июнданги “2019/2020 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4359-сон Қарорларига ҳамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа меъёрий-хуқуқий хужжатлар, шунингдек, халқаро талабларга асосланган.

Мазкур малака талаблари ва ўкув режаларининг ишлаб чиқилишида асосий кадрлар истеъмолчилари томонидан қўйилган талаблар ҳам инобатга олинган.

Таълим йўналиши бўйича малака талаблари ўкув режа ва фан дастурлари ҳамда бошқа хужжатларни яратиш учун асос бўлиб ҳисобланади.

Ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режани ўрнатилган тартибда тасдиқка тавсия этиш мумкин.

Ўзбекистон Миллий университети
ректори, профессор

Тошкент давлат педагогика университети

Ўқувчиларни касб-хунарга йўналтириш
психологик-педагогик ташхис республика
ташхис маркази директори

Clinik Pro тиббиёт маркази бош шифокори

А.Р.Марахимов

А.Ю.Умаров

Л.Р. Гайнутдинова

М.Г.Мухамедова

Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети 5210203-
Психология (амалий психология), 5210204-Психология (оила психологияси),
5210205-Психология (ёшлар психологияси) бакалавриат таълим йўналиши
негизидаги 5A210201 -Психология (фаолият турлари бўйича)
магистратура мутахассислиги бўйича тайёрланган малака талабларига

ТАҚРИЗ

5A210201 -Психология (фаолият турлари бўйича) магистратура мутахассислиги бўйича тайёрланган малака талаблари олий таълим тизимининг ҳозирги замонавий талабларига тўлиқ жавоб беради. Ўзбекистонда мазкур мутахассислик бўйича магистрлар тайёрлаш ҳозирги куннинг долзарб масалаларидан ҳисобланади.

5A210201 -Психология (фаолият турлари бўйича) магистратура мутахассислиги бўйича ишлаб чиқилган малакавий талаблари намунавий ўкув режадаги кўрсатилган фанлар бўлажак магистрларнинг бакалавриат босқичида олган билимларининг бевосита давоми сифатида, уларни мустаҳкамлашга ва малакали мутахассис бўлиб етишишларига кўмак беради.

Ушбу малака талабларида мутахассисликнинг хусусиятидан келиб чиқиб илмий - педагогик, илмий ва илмий - тадқиқот, ташкилий - бошқарув ва меъёрий - методик фаолияти соҳалари бўйича бўлажак магистрларнинг малакавий талаблари тўғри ёритилган. Шунингдек, танлов фанларига ҳам алоҳида эътибор берилган ҳолда, уларга ажратилган соатлар хажми мамлакатимизнинг бошқа турдош олий ўкув юртлари хусусиятларини ҳам ҳисобга олганлигидан далолат беради.

Мазкур мутахассисликнинг малака талабларида магистрлар билишлари лозим бўлган билимлар, эгаллашлари керак бўлган кўникма ва малакалар ҳар бир мутахассислик ва ўкув режадан ўрин олган фанлар нуқтаи - назаридан келиб чиқиб келтирилган. Унда ҳозирги замон юкори малакали кадрларига бўлган талаблар инобатга олинган.

Ўзбекистон Миллий университетида 5210203-Психология (амалий психология), 5210204-Психология (оила психологияси), 5210205-Психология (ёшлар психологияси) бакалавриат таълим йўналиши 5A210201 -Психология (фаолият турлари бўйича) магистратура мутахассислиги бўйича тайёрланган малака талаблари ва намунавий ўкув режаси ҳозирги замон талабларига тўлиқ жавоб беради ва уларни тасдиқлаш учун тавсия этиш мумкин.

Ўқувчиларни яслаб-хўярга йўналтириш
психологик-педагогик республика ташхис
маркази директори

Л.Гайнутдинова

Мирзо Улутбек номидаги Ўзбекистон Миллый университетидаги
ицлаб чиқдилини 52102003-Психология (амалий психология), 5210204-Психология (оила
психологияси), 5210205-Психология (ёшлар психологияси) таълим тўнчлиги ёвничча олни
майтунотли бахшлардаги тайёрлаштирилган мадданий тадбигарлик мадданий тадбигарлик
мазмунини кўшиладан иштабтар янгиланган
малака талабити ва ўкув режасидаги

ТАҚРИЗ

"Таълим тўғрисида" ги Ўзбекистон Республикаси Конуниши икро этиш, Кадрлар тайёрлаш
миллый дастурни мувофиқ таълим мажмумини тубдан ишни килиш, тайёрланбашни кадрлар
сифатининг республикада амала оширилётган чукур иктисадий ва ижтимоий ишҳодотлар
тадаббарлари, шунингдек таълим, физ, техника ва технологиялар ривожланешини илор жаҳон
даражаси а мифофислийни таъминлаш бевосита маънав тадаббарининг мазмунига баглик.

52102003-Психология (амалий психология), 5210204-Психология (оила психологияси),
5210205-Психология (ёшлар психологияси) таълим йўналишининг малака тадбигари ва ўкув режаси
Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида", "Кадрлар тайёрлаш майлай дастурни тўғрисида"
концептлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги "Олий таълим
муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакотда амала оширилётган кенг
қўйроли налоҳотларда фазол иштирокчи таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирар
тўғрисида"ги ПК-3775-соили, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 июндаги
"2019-2023 йилларда Мирзо Улутбек номидаги Ўзбекистон Миллый университетидаги тадаб
юкори бўлган малакали кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан таҳомилштириш ва ишмай салоҳектни
ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПК-4358-соили Карорлари хамда ЎзР ОУМТВ
нинг 2018 йил 6 июндаги "Олий таълим йўналишларининг малака тадбигари ва ўкув режасарини
нишаб чиккини тўғрисида"ги №87-02-3322-санкин бўйрга, олий таълим сокасини тартибга солувчи
бошقا нерматив куқўйиқ хужжатларга хамда жориж таҳрибаларни мувофиқ ишлаб чиқишган.

52102003-Психология (амалий психология), 5210204-Психология (оила психологияси),
5210205-Психология (ёшлар психологияси) таълим йўналиши ёвничча түзилни ишлаб чиқишган
талабарни ва ўкув режаси хориж таҳрибаси зосида ўйнуштирилган, таълим олувчиларда чукур
бисим, мустакил фикрлар, юқсак каеб-кор малакаси шаклланишини таъминлашга алоҳида эътибор
каратилган; бакалаврларнинг фанларни ўзлаштириш жараённи тақриба, кўнижасарларни
тасаввурга эта бўлиш, кўйилган тадаббарлари билдиши ва улардан самарали фойдалана олиш кабилар
тўғри кўрсатылган. Малака тадбигари ва ўкув режасидаги фан олдида турган долзорб мувоффошларни
урешиш ва уларни ижобий сўчимини ишлаб томшида замонавий услуг ва технологияларга, шаън ва
лаборатория амалиётларига, семинар машгулотларига, мустакил билим олиш хамда олиятни
шаклумотигарни таҳлил юзишига кенг ўрин берган.

Малака тадбигари блоклар бўйича фанлар таркиби, уларнинг ўзаро ишбатлари
олни кўнижасини кувайттириш нуқтаси назарий билимларини амалиётда кўллаш
вакт бюджетининг назарий, амалий, таъриба, мустакил ишлар учун таҳсилоти битирувчиларни
назарий билимларини мустахкамлаш ва уларни амалиётда мувоффоштада билан кўллаш кўнижасини
шаклумотигарни каратасланган.

Малака тадбигари ва ўкув режасини ишлаб чиқишада турдош олий таълим муассасаларининг
тадаб ва таъсифлари циоблаги оғизини.

Хулоса килиб айтанди, 52102003-Психология (амалий психология), 5210204-Психология
(оила психологияси), 5210205-Психология (ёшлар психологияси) таълим йўналиши ёвничча
бакалаврлар тайёрлаш эмчилги инженерларни малака тадбигари ва ўкув режаси олий таълим ўкув
жараённи жахон андозалари даражасига етказишга йўналтирилган бўлиб, хар томондан шукр
мугаласенчар тайёрлашга оид масалаларни ўз ичига олган ва сифатни тумшига. Ўзбекистон
Республикаси давлат стандартлаш тисми консалтлари тадбигарини конквиради хамда уни
тасдиқлашни таъсиф ирадмайди.

"Clinic Pro" тиббий маркази боди шифокори
тиббий фанлари доктори

М.Г.Мухамедова

ЎзМУда кредитъ-модул тизими асосида ишлаб чиқилган ўкув режанинг хорижий мамлакатлар етакчи ОЎЮлари ўкув режалари билан қиёсий таҳлили
таълим йўналиши: 521204- Психология (оила психологияси)

Шу фанинг хорижий ОТМларда номланиши ва ажратилган соат

№	ЎзМУ	Фан номи	Умумий соат	Направление 37.03.01		University of San Francisco (USA)		University of Derby (UK)	
				Россия (МДУ)		4 йиллик		Фан номи	
				Фан номи	Умумий соат	Фан номи	Умумий соат	Фан номи	Умумий соат
Мутахассислик фанлар									
1.	Шахсларо муносабат психологияси	180	Психология межличностных отношений (психология общения и коммуникации)	144	Psychology of Personal Interrelationships	3	Psychology of Personal Interrelationships	20	
2.	Оила психологияси	180	Психология семьи	144	Family Psychology	3	Family Psychology	20	
3.	Ота-оналиқ психологияси	180	Психология родительства	144	Psychology of Parenthood	3	Psychology of Parenthood	20	
4.	Оилавий тизимнинг тадқик этиш методлари	120	Методы изучения семейной системы	144	Family System Research Methods	3	Family System Research Methods	20	
5.	Клиник психология	180	Клиническая психология	144	Clinical Psychology	3	Clinical Psychology	20	
6.	Оила психотерапияси назариялари	180	Теории семейной психотерапии	144	Theories of Family Psychotherapy	3	Theories of Family Psychotherapy	20	
7.	Саломатлик психологияси	120	Психология здоровья	144	Health Psychology	3	Health Psychology	20	
8.	Деструктив хулқ психологияси	120	Психология деструктивного поведения	144	Psychology of Destructive Psychology	3	Psychology of Destructive Psychology	20	
Мутахассислик тандов фанлар									
1.	Ота-она билан фарзанд муносабатлари консультацияси	120	Детско-родительское консультирование	108	Child-Parent Counselling	3	Child-Parent Counselling	20	
2.	Коммуникатив компетентлик практикуми	120	Практикум коммуникативной компетентности	108	Practicum on Communicative Competence	3	Practicum on Communicative Competence	20	
3.	Экстремал ва кризис вазиятларда психологик ёрдам	120	Психологическая помощь в экстремальных и кризисных ситуациях	108	Psychological Aid in Extreme and Crisis Situations	3	Psychological Aid in Extreme and Crisis Situations	20	
4.	Психогенетика	120	Психогенетика	108	Psychogenetics	3	Psychogenetics	20	
5.	Экстрем вазиятларда психологик ёрдам	120	Психологическая помощь в экстренных ситуациях	108	First Psychological Aid	3	First Psychological Aid	20	
6.	Низо психологияси	120	Психология конфликтов	108	Conflict Psychology	3	Conflict Psychology	20	
7.	Гендер психологияси	180	Гендерная психология	108	Psychology of Gender	3	Psychology of Gender	20	
8.	Фарононлик психологияси	180	Психология благополучия	108	Psychology of Well Being	3	Psychology of Well Being	20	
9.	Психологик тадқикот ўтказиш ахлоқий тамойиллари	120	Этические принципы проведения психологического исследования	108	Ethics of Psychological Research	3	Ethics of Psychological Research	20	
10.	Этно психология	120	Этнопсихология	108	Ethnopsychology	3	Ethnopsychology	20	

Изоҳ: * ва номалари курси тарзда келтирилган фанлар ўкув режалар бўйича фарқ киладиган фанлар.

№	ҮзМҮ	Фан номи	Умумий соат	Шу фанинг хорижий ОТМларда номланиши ва ажратилган соат				
				Направление 37.03.01 Россия (МДУ)		University of San Francisco (USA)		Aoyama Gakuin University (Japan)
				4 йиллик	Фан номи	Умумий соат	Фан номи	Умумий соат
Мутахассислик фанлар								
9.	Шахсларо муносабат психологияси	180	Психология межличностных отношений (психология общения и коммуникации)	144	Psychology of Personal Interrelationships	3	Psychology of Personal Interrelationships	6
10.	Оила психологияси	180	Психология семьи	144	Family Psychology	3	Family Psychology	6
11.	Ота-оналик психологияси	180	Психология родительства	144	Psychology of Parenthood	3	Psychology of Parenthood	6
12.	Оилавий тизимнинг тадқик этиш методлари	120	Методы изучения семейной системы	144	Family System Research Methods	3	Family System Research Methods	6
13.	Клиник psychology	180	Клиническая psychology	144	Clinical Psychology	3	Clinical Psychology	6
14.	Оила психотерапияси назариялари	180	Теории семейной психотерапии	144	Theories of Family Psychotherapy	3	Theories of Family Psychotherapy	6
15.	Саломатлик psychologyи	120	Психология здоровья	144	Health Psychology	3	Health Psychology	6
16.	Деструктив хулк psychologyи	120	Психология деструктивного поведения	144	Psychology of Destructive Psychology	3	Psychology of Destructive Psychology	6
Мутахассислик тайлор фанлар								
11.	Ота-она билан фарзанд муносабатлари консультацияси	120	Детско-родительское консультирование	108	Child-Parent Counselling	3	Child-Parent Counselling	6
12.	Коммуникатив компетентлик практикуми	120	Практикум коммуникативной компетентности	108	Practicum on Communicative Competence	3	Practicum on Communicative Competence	6
13.	Экстремал ва кризис вазиятларда психологик ёрдам	120	Психологическая помощь в экстремальных и кризисных ситуациях	108	Psychological Aid in Extreme and Crisis Situations	3	Psychological Aid in Extreme and Crisis Situations	6
14.	Психогенетика	120	Психогенетика	108	Psychogenetics	3	Psychogenetics	6
15.	Экстрен вазиятларда психологик ёрдам	120	Психологическая помощь в экстренных ситуациях	108	First Psychological Aid	3	First Psychological Aid	6
16.	Низо psychologyи	120	Психология конфликтов	108	Conflict Psychology	3	Conflict Psychology	6
17.	Гендер psychologyи	180	Гендерная psychology	108	Psychology of Gender	3	Psychology of Gender	6
18.	Фаровонлик psychologyи	180	Психология благополучия	108	Psychology of Well Being	3	Psychology of Well Being	6
19.	Психологик тадқикот ўтказиш ахлоқий тамойиллари	120	Этические принципы проведения психологического исследования	108	Ethics of Psychological Research	3	Ethics in Psychological Research	6
20.	Этнопsychология	120	Этнопsychология	108	Ethnopsychology	3	Ethnopsychology	6

5210204-Психология (оила психологияси)

**бакалавриат таълим йўналиши бўйича малака талабининг халқаро миқёсидағи
бошқа таълим йўналишлари малака талаблари билан қиёсий таққослаш**

бакалавриат таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (бакалавриат)	University of Cambridge (бакалавриат)	Россия (бакалавриат)	Манхайм университети (Германия) (бакалавриат)
1.	Бошланиши	Ўрта маҳсус, касб-хунар таълимидан сўнг	Ўрта мактабдан сўнг	Ўрта ва касб-хунар таълимидан сўнг	Ўрта мактабдан сўнг
2.	Давомийлиги	4 йил	3 йил	4 йил	3-3,5 йил
3.	Таълим олувчилик сони	35-40 нафаргача	40-50 нафаргача	40-50- нафаргача	40 нафаргача
4.	Ўтиши жойлари	Университетда, ўрга маҳсус, касб – хунар таълими муассасалари, реабилитация ва ташхис марказларида	Университетда, бакалавриат ўкув дастурига мувофиқ ташкилотларнинг соҳавий йўналишига кўра	Университетда, бакалавриат ўкув дастурига мувофиқ ташкилотларнинг соҳавий йўналишига кўра	Университетда, бакалавриат ўкув дастурига мувофиқ ташкилотларнинг соҳавий йўналишига кўра
5.	Таълим берувчилар	Психология магистри, фанлари номзоди ва докторлари, доцентлар профессор	Университетнинг профессор- ўқитувчилари	Психология фанлари номзоди ва докторлари, доцентлар ва профессор	Университетнинг профессор- ўқитувчилари
6.	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиш	Кўйидаги тартибда амалга оширилади: университети ўкув бўлими- деканат- кафедра ва бевосита таълим берувчи ўқитувчи- бакалавр .	Ушбу бакалавриат бўйича таълим дастури директори, университетнинг психология бўлими ёки факультети	Университети ўкув бўлими- деканат-кафедра ва бевосита таълим берувчи ўқитувчи- бакалавр .	Бакалавриат таълим дастури раҳбари, магистрлик диссертацияси раҳбари, бўлим раҳбарияти

Бакалавриат таълим жараёнинг таркиби

Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (бакалавриат)	University of Cambridge (бакалавриат)	Россия (бакалавриат)	Манхайм университети (Германия) (бакалавриат)
Назарий таълим	Маъруза ва семинар машғулотлари кўринишида университетининг ўкув аудиторияларида ҳамда кисман малакавий амалиёт ўтилаётган муассасаларда ўтказилади	Университетининг ўкув базасида семинар дарслари ва кичик конференциялар кўринишида ўтказилади	Маъруза ва семинар машғулотлари кўринишида университетининг ўкув аудиторияларида ҳамда кисман малакавий амалиёт ўтилаётган муассасаларда ўтказилади	Университетининг ўкув базасида семинар дарслари ва кичик конференциялар кўринишида ўтказилади
Амалий таълим	Ўкув дастурида белгиланган ўкув лабораториясида оширилади. Амалга оширилади	Ўкув дастурида кўрсатилган фанлар буйича ажратилган лабораторияларда	Университет кошидаги психолигик лаборатория ва марказларда	Ўкув дастурида кўрсатилган фанлар буйича ажратилган лабораторияларда
Илмий–тадқиқот ишлари	Таълимнинг дастлабки уч йилида битирув малакавий иши курс ишлари тарзда назарий маълумотлар тўпланади ва тўртингчи босқичда эса битирув малакавий иш сифатида шакллантирилади. Битирув иши буйича илмий мақола ва тезислар билан анжуманларда иштирок этади. Илмий раҳбар сифатида кафедра-профессор-ўқитувчилар иш олиб борадилар	Бакалавриатура ўқиш жараёнида илмий иш мавзуси курс ишлари тарзда назарий маълумотлар тўпланади ва тўртингчи босқичда эса битирув малакавий иш сифатида шакллантирилади. Битирув иши буйича илмий мақола ва тезислар билан анжуманларда иштирок этади. Илмий раҳбар сифатида кафедра-профессор-ўқитувчилар иш олиб борадилар	Таълимнинг дастлабки уч йилида битирув малакавий иши курс ишлари тарзда назарий маълумотлар тўпланади ва тажриба-синов майдонларида амалга оширилади.	Бакалавриатура ўқиш жараёнида илмий иш мавзуси курс ишлари тарзда бажарилади. Лаборатория ва тажриба-синов майдонларида амалга оширилади.
Мустақил таълим	Ўкув режаси ва ишчи ўкув дастурида белгиланган машғулот соатлари ҳамда таълимни ташкил этиш талаблари асосида семинар ҳамда лаборатория машғулотларига мувофик амалга оширилади.		Талабалар университет кошидаги тиббиёт кафедраларида оилавий тиббиётта мослаштирилган барча шарт-шароитлардан кенг фойдаланишлари мумкин.	
Таълим жараёнида баҳолаш	Бакалаврларнинг назарий ва амалий кўникмалар, илмий–тадқиқот ишлари буйича билимларини баҳолаш бакалавриатуранинг жорий, оралиқ, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якунний давлат имтиҳон ёзма иш кўринишида бажарилади.	Бакалаврнинг кредит тизими асосида баҳоланади. Назорат турлари ёзма, оғзаки, тест кўринишларида	Бакалаврларнинг назарий ва амалий кўникмалар, илмий–тадқиқот ишлари буйича билимларини баҳолаш бакалавриатуранинг рейтинг тизими асосида жорий, оралиқ, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якунний давлат имтиҳон ёзма иш кўринишида бажарилади.	Бакалаврнинг кредит тизими асосида баҳоланади. Назорат турлари ёзма, оғзаки, тест кўринишларида

52102003-Психология (амалий психология), 5210204-Психология (оила психологияси), 5210205-Психология (ёшлар психологияси) бакалавриат таълим йўналишлари малака талабларини халқаро тажрибалар билан қиёсий таққослаш тұғрисидаги таҳлилий маълумотлар

Европа ва АҚШ таълим системаси кредит тизимиға асосланган, ҳар бир фан бўйича белгиланган кредит бали мавжуд 1 кредитдан 4 кредит баллгача.

Талаба ҳохлаган вактда ушбу фан ўқитувчи томонидан ўтилаётганига караб дарсга қатнашиши мумкин. Белгиланган дарс соати тугагач ўрнатилган тартибда имтиҳон топшириб белгиланган кредит баллини олади. Кейинчалик ана шу кредит баллари етарли бўлса 3,5 йилдан 5-6 йилгача муддатда бакалавр йўналиши бўйича бакалавр даражасини олиши мумкин.

Психология бакалавриат таълим йўналишилари ҳозирги кунда жуда долзарб йўналиш бўлиб, нафақат Ўзбекистон Республикаси балки бошқа Европа, Америка, Осиё, МДҲ давлатлари ижтимоий-иктисодий, маданий, социал муносабатлар тизимида ҳам доимий изланишни, таҳлил қилишни ва ривожлантиришни талаб қилмоқда. Юкоридаги маълумотларга асосан шуни айтиш мумкинки, давлатимизда 52102003-Психология (амалий психология), 5210204-Психология (оила психологияси), 5210205-Психология (ёшлар психологияси) бакалавриат таълим йўналишлари яратилаётган таълим йўналишининг малака талаби жаҳон андозаларига мос равишда бўлиб, бошқа давлатларнинг таълим дастурларига ўхшаш томонлари ҳамда ўзига хос хусусиятлари билан ажralиб туради.

Психология таълим йўналишилари бўйича малака талаблари АҚШ, Буюк Британия, Германия, Жанубий Корея Республикаси давлатлари малака талаблари билан таққосланган ҳолда тузилди.

Ўқув ишлари бўйича проректор

Ш.Тошматов

5210205-Психология: ёшлар психологияси бакалавриат таълим йўналишининг малака талаби ишлаб чикишига

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

5210203-Психология: ёшлар психологияси бакалавриат таълим йўналиши малака талабини ишлаб чикишда кўйидаги меъёрий-хукукий хужжатларга асосланилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги «Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида» ги 343-сонли қарорига ўзгартриш ва кўшимчалар киритиш хақида” ги 3-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ПК-2909-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармокларининг иштироқини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ПК-3151-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштироқини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” ги ПК-3775-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 июндаги “2019–2023 йилларда Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида талаб юкори бўлган малакали кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш ва илмий салоҳиятни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ПК-4358-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 июндаги “2019/2020 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўкишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида” ги ПК-4359-сон Қарори.

Малака талабини ишлаб чикишда бакалавриат таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилик томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Ушбу малака талаб “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг максади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Президент, Вазирлар Маҳкамасининг қарор-фармонларини мукаммал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустакиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, ҳалкнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний кадриятлар тамоиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чукур билим, мустакил фикрлаш, юксак қасбий малакавий кўнишка шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби ҳалқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иктисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда кўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўкув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилияtlари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битируvчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-коидаларга мослигига эришилди.

Малака талабининг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чикишда муҳим аҳамият қасб этди.

5210203-Психология: ёшлар психологияси бакалавриат таълим йўналишига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илгор меъёрлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чикишда мамлакат ижтимоий-иктисодий тарақиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иктисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчилигининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини ҳалқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйгунаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

Ўзбекистон Миллий университети
Ўкув ишлари проректори

Ш.Тошматов

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

“ТАСДИҚЛАЙМАН”
Мирзо Улугбек номидаги
.Ўзбекистон Миллий
университети ректори
А.Марахимов
201_йил «_»
м.ў.

ЎҚУВ РЕЖА
Таълим йўналиши:
5210203 – Психология
(амалий психология)
Академик даража - БАКАЛАВР
Ўқиши муддати - 4 йил
Таълим шакли - кундузги

“КЕЛИШИЛДИ”
Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта маҳсус таълим
вазири

И.Маджидов
201_йил «_»
м.ў.

I. ЎҚУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ

Курс	Хафталар												Ўқув жараёни хафталари сони					Хаммаси	
	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май	Июнь	Июль	Август	шундан	Жами	Назарий таълим	Аттестациялар	Малакавии вакоҳи	Якуний давлат аттестации	
I	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	52
II													ТТААА		ММАААА	АТТТТТ	ТТТТ	42	34 6 2 10 52
III													ТТААААММММ		АААА	АТТТТТ	ТТТТ	42	32 6 4 10 52
IV													ТТААААММММ		АААА	АТТТТТ	ТТТТ	42	32 6 4 10 52
													ПППППППППП		ААМММММММ	ЯЯЯЯЯЯ	АТТТТ	42	16 4 16 6 6 48
													ТТАААА					Жами	16 8 114 22 26 6 36 204

**Назари
й ва
амалий
таълим**

M

**Малака
вий
амалиёт**

P

**Педагоги
к амалиёт**

A

**Аттестация
лар**

Я

**Якуний
давлат
аттестация
си**

T

Таътил

2020 йилдаги ўкув режа бүйича

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛДИ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛIGИ
МИРЗО УЛУТБЕК НОМидаги ўзбекистон милий университети

"ТАСПИКЛАЙМАН"

Мирзо Улугбек номидагы Ўзбекистон
Ўзбекистон Университети реалтори

А.Марасимов

2020 REET 46

УКУВ РЕЖА

Талым Ынталык: 5210203 - Психология (амалий психолог)

Академик нараху - БАКАЛАВР
Үйн шекши - кредит тийзчи
Художник - хүчүүрги

Тързанъ - Куба

Узбекистон Республикаси Олий шураси
мактус тъзгалим вазирга

ILMakaranda

2020 题型二

СҮРГҮЛСЕКИЕКИЕ ЖАДВАЙ

II. ЎҚУВ РЕЖАСИ

Ўқув фанлари, блок ва фаолият турларининг номлари

2020 йил ўкув режаси бўйича

Юклама ҳажми, соат ва % да

умумий % Аудито

T/p	Ўқув фанлари, блок ва фаолият турларининг номлари	II. ЎҚУВ РЕЖАСИ			Аудитори я юкламаси фарқи +/-	Изоҳ*				
		2019 йилдаги ўқув режа бўйича		Ўқув фанлари, блок ва фаолият турларининг номлари	2020 йил ўқув режаси бўйича					
		Юклама ҳажми, соат ва % да	Умумий		%	Аудитория				
Умумий	%	Аудитория								
1.00	Гуманитар ва табиий-илмий фанлар	1538	25	821	Гуманитар ва табиий-илмий фанлар	1410	22	630	191-	Фан янги ном билан кўлланилди
1.01	Ўзбекистон тарихи	78		51	Ўзбекистоннинг энг янги тарихи	120		60	9+	

	Фукаролик жамияти							
1.03	Фалсафа	128	68	Фалсафа	180	90	22+	
1.04	Диншунослик	64	34	Ўзбек тилини соҳада қўлланилиши	90	30		Янги фан киритилди
1.05	Ўзбек (рус) тили	150	85	Ўзбек (рус) тили	180	90	5+	
1.06	Хорижий тил	384	200	Хорижий тил	240	120	80-	
1.07	Жисмоний тарбия ва спорт*	128	68	Жисмоний тарбия ва спорт	120	60	8-	
1.08	Олий математика	136	68	Математика (Ижтимоий соҳа учун)	150	60	8-	Фанинг номи соҳага мослаштирилди
1.09	Психологлар учун информатика	136	68	Психологик маълумотларни қайта ишилаш методлари ва технологиялари	180	60	8-	Янги фан киритилди
1.10	Олий нерв фаолияти ва марказий нерв системаси физиологияси	68	34	Олий асаб фаолияти ва марказий асаб тизими физиологияси	150	60	26+	
1.11	Социология	120	60					Фан ўкув режасига киритилмади
1.12	Ёш физиологияси ва гигиена	68	34					Фан ўкув режасига киритилмади
2.00	Умумкасбий фанлар	3011	1539	Умумкасбий фанлар	3090	50,0	1320	
2.01	Мутахассисликка кириш	68	34	Мутахассисликка кириш	120	30	4-	
2.02	Умумий психология	588	473	Умумий психология	630	300	173-	
2.03	Экспериментал психология ва умумий психологик практикум	272	324	Экспериментал психология	390	150	174-	
2.04	Психологик тадқиқот амалиёти	136	102	Психологик тадқиқот амалиёти	150	60	62-	
2.05	Психодиагностика ва психометрика асослари	256	108	Умумий психодиагностика	180	90	18-	
2.06	Социал психология Тараққиёт психологияси	316	162	Социал психология	210	90	72-	
2.07		136	60	Ривожланиш психологияси	210	90	30+	Фан янги ном билан киритилди
		180	60	Оила психологияси	210	90	30+	
2.08	Ота-оналиқ психологияси	204	32	Ота-оналиқ психологияси	120	60	28+	
2.09	Педагогик психология ва психология ўқитиши	180	68	Педагогик психология ва психология ўқитиши методикаси	150	60	8-	
2.10	Умумий педагогика	120	48	Умумий педагогика	150	60	12+	

2,12	назариялари Танлов фанлари	427		112	Психология тарихи	210		90	22-	киритилди
2,13					Клиник психологияси	150		60		Янги фан киритилди
3.00	Ихтисослик фанлари	1212	20	576	Ихтисослик фанлари	1440	23,	660		
3.01	Оилавий тизимнинг тадқик этиш методлари	184		60	Оилавий тизимнинг тадқик этиш методлари	210		90	30+	
3.02	Оила ва болалар билан ижтимоий –психологик амалийт	204		128	Оила га психологик хизмат кўрсатиш	150		60	68-	Янги фан киритилди
3.03	Саломатлик психологияси	96		32	Психогенетика	120		60	28+	Янги фан киритилди
3.04	Оилавий маслаҳат практикуми	120		32	Оилавий маслаҳат практикуми	180		60	28+	
3.05	Деструктив хулқ психологияси	136		32	Деструктив хулқ психологияси	180		90	58+	
3.06	Психогенетика	96		48						
3.07	<i>Танлов фанлари</i>	376		244	<i>Танлов фанлари</i>	600		300	56+	
4.00	Қўшимча фанлар	395	6	192	Қўшимча фанлар	240	3,9	120	72-	
	Жами	6156	100	3128	Жами	6180	100	2730	398-	

*2020-2021 ўкув йилида кредит-модул тизимига ўтиш муносабати билан 5210204- Психология (оила психологияси) таълим йўналишининг ўкув режаси халкаро ва маҳаллий тажрибалар асосида қайта кўриб чиқилди. Таълим йўналишининг 2019 йил ва 2020 йилларда тайёрланган шакллари ўргасида ҳам мазмунан, ҳам шакллан ўзгаришлар мавжуд эди. Шунга қура Гуманитар ва табиий-илмий фанлар ва Умумкасбий фанлар, ихтисослик фанлари бўйича ҳам маълум ўзгаришлар кузатилди. Гуманитар ва табиий-илмий фанлар блокида эски шаклда 11 та фан бўлган бўлса, янги шаклда уларнинг микдори 9 тани шакл этди. Ўзбекистоннинг энг янги тарихи, **Ўзбек тилини соҳада кўлланиши**, **Психологик маълумотларни қайта ишлаш методлари ва технологиялари**, Математика (Ижтимоий соҳа учун) каби фанлар киритилди ҳамда янги ном билан аталган фанлар хисобланади. Социология ва Ёш физиологияси ва гигиенаси фанлари блокдаги фанларнинг микдорий чекланиши туфайли ўкув режага киритилмади.

Умумкасбий фанлар блоки бўйича ҳам фанлар микдори, мазмунига ҳам айрим ўзгартиришлар киритилди. Бирнични навбатда фанлар мутахассисларнинг касбий тайёргарлиги ҳамда келажакадаги фаолияти учун зарур ҳамда буғунги кунда жамият эҳтиёжларига хизмат киладиган фанлар киритилди. Уларнинг айримларининг номлари ўзгартирилган ҳолда ҳамда амалий аҳамиятини хисобга олиб ўкув режага киритилди: Ривожланиш психологияси, Клиник психология, Психология тарихи.. Ихтисослик фанлар блокида ҳам бир катор фанларнинг касбий тайёргарлик учун аҳамиятлилик жиҳатлари инобатга олиниб киритилди: Оила га психологик хизмат кўрсатиш, Психогенетик

Шунингдек, таълим жараёнида талабаларнинг мустакил ишлашлари учун мустакил таълим соатлари кредит хисобидан кўпатирилди. Ҳафталик ацдитория юкламаси эса 26 соатни ташкил этилиши ҳамда сессия эса 15 ҳафталик ўкув жараёни сифатида барча курсларда бир хиллиги таъминланди. Амалиётларнинг изчилилиги ва талабаларнинг фаолият касбий тайёргарлигини оптималлаштирилган ҳолда муддатлари белгиланди. Танлов фанларнинг улуши ҳам касбий фаолият хусусиятларидан кедиб чиқиб белгиланган.

ЎзМУ Ўқув ишлари бўйича проректор

Ш.Тошматов